

Štampa vsak četrtek in vsake s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 25 din., pol leta 12-50 din., četrletno 50 din. Izven Jugoslavije 46 din. Naročnina se pošlje na upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon Interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopis se ne vrača. Upravništvu sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezapreje reklamacije so pošiljane prosto.

Čekovni račun pošilja urada Ljubljana št. 10.421. Telefon Interurban št. 113.

# SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

49 številka MARIBOR, dne 22. novembra 1923 57 letnik

## Koliko plačuje Slovenija?

Srbski radikali vedo, da njih gospodstvo ne bo večno trajalo. V celi državi vre in sila nezadovoljstva proti Pašičevi vladi narašča od dne do dne. Čelo v Srbiji, Makedoniji in Črni gori, torej v čisto srbskih krajih, narod kaže od dne do dne več sovraštva proti srbski radikalni vladni stranki. Pri občinskih volitvah v Srbiji in na Hrvatskem propadajo radikali dan za dnem. Strašni novi davki in kuluki, katere so sklenili Pašičevi radikali s pomočjo Nemcev in Turkov so ustvarili po celi državi med vsemi narodi grozno nezadovoljstvo. Danes sprevidijo vsi, da je edina rešitev za vse dežele in narode, da se vzame Beogradu pravica kasirati vse davke in jih po svoje razdeljevati. Celo demokraci so že prišli do prepričanja, da naj vsak narod za se pobira davke in jih sam uporablja. Srbi naj sami sebe vzdržujejo, Slovenci in Hrvati pa tudi hočemo imeti sami kaso v rokah. To je avtonomija! Pašič in njegovi radikalni srbski ministri vidijo, da avtonomija pride. To se godi sicer polagoma, a gotovo.

Da pa bi iz nas še prej kolikor mogoče izvlekli in sebi pomagali, nalagajo nam vedno hujša bremena. Da ne bo tako hitro konec tem krivicam, je kriv prav močno Radič, ker njegovi poslanci (70) čepijo doma za pečjo, a on se je odpeljal v London, kjer udobno živi, a doma Pašičeva vlada narod guli do golih kosti.

Srbski poslanec Jeličić je bil v pododboru finančnega odbora celo tako drzen, da je 14. t. m. rekel: «Vi Slovenci in Hrvati (prečani) nam morate v Srbiji pozidati vse porušene mostove, šole, hiše, ceste in železnice. Mi Srbi smo zmagovalci, a vi nam morate vse škodo povrniti». Tako dokrito še ni govoril nobeden Srb. Iz tega se vidi, da stoji Slovenska ljudska stranka na edino pravem stališču:

Ne mirujemo poprej, dokler se Slovenci v finančnem oziru ne osamosvojimo, ločimo od Beograda.

Srbski radikalni ministri bi radi javnost slepili s trditvijo: češ, Slovenci itak malo plačujete v državno kaso. V proračun so natiskali, da plačamo Slovenci vseh rednih in izrednih davkov na leto samo 51 milijonov dinarjev. To so storili radi tega, da bi mogli trditvi: Vi Slovenci nimate pravice zahtevati n prispevkov za ceste, mostove, železnice, ne za narodno gospodarstvo, ne za vseučilišče in šole, ne za invalide, ne za železničarje in druge potrebe slovenskih krajev. Saj vi itak malo ali pa skoro nič ne plačate.

Cel svet zna, da je ravno Slovenija najhujše obdačena. Pri nas smo samo v letu 1922 plačali nad 50 milijonov več, kot je bilo predpisano. Srbi pa še za l. 1921 dolgujejo 90 milijonov dinarjev davkov. V sebi pododboru dne 14. novembra je naš poslanec Žebot razkrinkal to budobijo srbskih radikalnih ministrov. Dokazal je, da je Slovenija v 11 mescih, to je od avgu-

sta 1922 do junija 1923 plačala naslednje davke: 80 in pol milijona dinarjev direktnih in indirektnih davkov, na posebni trošarini 14 milijonov, na taksah 71 milijonov, na monopolu (sol, vžigalice, petrolej), 188 milijonov, na železniške karte 41 milijonov in na drugih dajatvah 48 milijonov dinarjev. To je skupaj 442 in pol milijona dinarjev v 11 mescih. Na leto 500 milijonov dinarjev, ali 2000 milijonov kron. Te številke je posnel poslanec Žebot iz uradnega, tiskanega izkaza. K vsemu temu pa še pridejo dohodki carinarne, ki prekašajo vse druge dohodke.

Mi lahko trdimo, da Slovenija plačuje državi do sedaj na leto 1000 (tisoč) milijonov dinarjev ali štiri milijarde kron. Nazaj v Slovenijo pa pride iz Beograda komaj ena šestina vseh teh ogromnih svot. Vse drugo počre nenasitno centralistično beograjsko žrelo!

Če pomislimo, da je sedaj zemljiški davek povišan še za 500 odstotkov in vsi drugi za 30 odstot., se gornje številke pomnožijo še najmanj 3-4 krat. To so naravnost gorostasne svote. Lopovščina je, da si drzne radikalna vlada trditi, da mi Slovenci «malo» plačamo.

Iz vsega tega je razvidno, da bi se Slovenija suna z dosedanji nezvišanimi davki krasno vzdrževala. — Naše ceste, in celo naše gospodarstvo bi zgedalo desetkrat bolje, če bi imeli sami v rokah našo kaso.

Zategadelj pa ne mirujmo poprej, da izvojujemo finančno samostojnost Slovenije.

Druge rešitve za Slovence in Slovenijo ni!

## Kdo je zakrivil nove davke?

Srbski radikali, koje vodi stari Pašič, so v poletju predložili zakon, da se zviša zemljiški davek za 30 odstotkov. Za ta predlog so glasovali srbski radikalni poslanci 98 po številu, turški poslanci iz Makedonije 13 in 7 Nemcev. Vlada sama na dan, ko se je glasovalo v državnem zboru o teh strašnih davkih, ni imela dovolj svojih poslancev. Celo nekateri srbski kmetijski poslanci so se skujali Pašiču in niso prišli k seji. Pašič je bil v hudi stiski. Stari lisjak Miklavž si je znal pomagati. Poklical je k sebi Turke in Nemce in napravil je «kšeft». Turški in nemški poslanci, ki so bili v Beogradu, so dali svoje glasove Pašiču za zvišanje davkov in za kuluk. Darilo, ki so dobili za ta svoj čin, je moralo biti gotovo prav lepo. Zanimivo je, da znanega samostojnega Pucelja tedaj, ko se je šlo za ta zakon, ni bilo pri glasovanju.

Cele dneve so proti neznosnemu zvišanju in kuluku govorili in odločno nastopali skoro samo naši slovenski poslanci. V odboru so Srbi celo grozili, da bodo dali naše poslance (Pušenjaka in Žebota) zapreti.

Če bi bili Nemci in Turki in Makedonije glasovali proti zvišanju davkov in kuluku, bi Pašič dobil samo

98 glasov, a proti zakonu bi bilo tedaj okoli 110 poslancev. Propadel bi bil tedaj predlog za zvišanje davkov, propadel bi bil kuluk in Pašič bi bil moral s svojimi srbskimi ministri pobrati svoja šila in kopita. In če bi bil Radič prišel našim na pomoč, pa bi se itak vse izpremenilo.

Tako so nemški poslanci in Turki, kakor poprej vedno samostojneži, rešili Pašiča. Ti ljudje nosijo pečat, da so zakrivil ta strašna bremena, ki ravno zadnje tedne ženejo v obup na tisoče posestnikov in obrtnikov v Sloveniji in na Hrvatskem.

Nemški volilci se že kesajo, da so poslali take ljudi v Beograd, ki se tam prodajajo Pašiču. Pašičeva vlada sedaj šteti Nemce. V Sloveniji jim obečava nemške šole, obljublja, da dobita «Südmarka» in «Schulvereine» svoje hiše nazaj, Nemce branijo žandarji pri njih veselicah in nemški poslanci dobivajo še razne «cukerčke» od Pašiča.

Vprašamo pa nemške kmete in obrtnike: Ali imate kaj od tega, če Pašič Schauerju obljublja kake stvari. Kaj vam pomaga 1000 nemških šol, teatrov; kaj vam koristi 10 Südmark, če pa vas bodo z novimi davki do nagega slekli?!

Ljudje božji, pomnite, da druge rešitve za vse, ki bivanamo v Sloveniji in Hrvatski ni, kakor da dobimo finančno avtonomijo. To velja v enaki meri za Slovence in Nemce. Pri žepu in kasi smo vsi enaki. Zategadelj pa moramo pozdraviti naše slovenske poslance, ki nočejo odnehati prej, dokler ne bodo skupno z drugimi premagali Pašiča in nam priborili samostojnost.

## Nemški poslanci se še hvalijo, da pomagajo Pašiču odirati naše ljudi.

Ljudje se povprašujejo, kdo je zakrivil, da nas Pašičeva vlada sedaj tako strašno odira z groznimi davki. Tega so krivi prvč tisti, ki so dali Pašiču škarje v roke, da si on reže iz sukna hlače, kakor hoče. To so bili samostojni Pucelj, Mermolja, Drogenik, Urek ter demokrati Zerjav, Kukovec s tovariši, ki so leta 1921 glasovali za Pašičevo ustavo, po kateri nas sme Beograd odirati, kakor hoče. Ti ljudje so vsi glasovali proti avtonomiji Slovenije in zategadelj je tedaj Pašič zmagal. Iz sovraštva do katoliških Slovencev so bili proti temu, da bi mi imeli lastno kaso in bi sami gospodarili Slovenci z našimi davki.

Drugi krivci strašnega odiranja so nemški poslanci, kojih je osem v državnem zboru. Nemci so letos glasovali za vsak predlog srbske Pašičeve vlade, tudi za grozno zvišanje davkov. Tega ne morejo tajiti. Pašičeva radikalna stranka ni imela sama večine za te dav-

## Živ pokopan.

Po angleškem izvirniku A. Bennetta napisal Paulus. 5. nadaljevanje.

«Pa vaš rajni gospod je bil dober človek, seve?»

«Jako dober!» je odgovoril Aleš Blaž z globokim prepričanjem.

«Pa niste v žalni obleki?» je vprašala mati.

«Ne. To je zato, ker —»

«Vem, vem!» ga je zahitela zagovarjati Lenka.

«Polne roke dela! In povrh, — to je le sama zunanost! Če bi človek samo s tem moral kazati svojo žalost —! Ko je moj rajni mož umrl, Bog mu daj dobro —, ah, še sedaj sem vsa žalostna, četudi ne nosim črne obleke —»

Poiskala si je svoj duhteči žepni robec in si ga je pritisnila na oči.

«Lenka —!» jo je karala mati. «Ne bodi no takal! Kaj si bo pa mislil gospod —!»

In Lenka si je obrisala solze ter smehlja se pogledala Aleša.

Sočutno, z dobrodušnim dopadanjem je zrl nanjo.

Bila je bolj majhne postave, polna, pa vitka, velikih rjavih in živih oči, ki so prav tedaj zaupljivo, pa obenem šegavo gledale gospoda Aleša. Drobna usteca je imela, ki so se neprestano krožila v prikupljivem smehljanju. Pa ta prikupljivi smehljanj je imel svojo posebno izrazitost. Zdelo se je, da pravi, «Dobrega srca sem, toda jaz sem Lenka Strnadova in imam svojo voljo in kar si namislim, to tudi dosežem. Posebije moške si znam takole krog malega prsta oviti!»

Vkljub njenim nekoliko poznim letom — štela je vsakekor že 35 do 40 let — je bilo njeno lice še vedno

gladko in mladostno, znamenje, je zasodil Aleš, mirnega, urejenega življenja. Njena obleka je kazala izobražen, fin okus, njene kretnje so bile še vedno živahne, pa usmerjene.

«Zenska iz boljše, imovite hiše, izobražena, dobrega srca, pa odlična. Strahu in plahosti ne pozna —. Mirno življenje brez težkih, usodnih dogodkov ima za seboj —» Tako je sodil Aleš.

Dasi je bil namreč skrajno boječ in strahopeten v občevanju s svojimi sozemljani, je vendar znal bistro opazovati in soditi. — dar ki ga je pred vsem naredil za tisto, kar je bil, za slavnega in nedosežnega pripovednika in pisatelja.

Lenka je bila živa slika svoje matere. Barba je naredila vtis dobrodušne, ljubeznive mamike, ki hoče vsakemu človeku dobro in nikogar ne mora razžaliti, obilna je bila, majhna, beli lasje so obkroževali njeno dobrotno lice, dobrih šestdeset let je imela in neprestano se je smehljala.

«Pa kaj bomo stali tukajle na cesti!» je dejala, ko je za trenutek zavladal kratek molk, posvečen spominu «rajnkega». «Gospod Brglez, če ste pri volji, pa stopimo tamle v gostilno na zajutrki! Tam se lažje pomenimo o vsej zadevi.»

Aleš je zadržel. Neprijetno se je zbudil iz svojega opazovanja in se spomnil, da ima sestanek važen, da, usoden namen in pomen —

Ujezil se je nad samim seboj. Čemu je pravzaprav prišel k sestanku? Njegovo neumno, neugnano poželjenje po novih, nenavadnih doživljajih ga je na vsem lepem zvalo v nevzdržen položaj.

Iz pisma na Hinkota je vedel, kake «nevarne» naklepe imata ti dve ženski. Hinko seve, o tem je bil pre-

pričan, ni mislil na ženitev. Denarja bi bil izvalil iz ženski, pa bi bil izginil. Poznal ga je.

In on, Aleš Blaž, star samotar, — ali se bo on oženil?

Vsa stvar se mu je zdela neumna. Kaj počenja tu pri teh ženskah? Razum mu je pravil, naj odide, naj se izmuzne kakorkoli. In strah ga je tudi bilo. Bal se je žensk. —

Ušel bo. Nekaj bo rekel, karkoli —. Dvignil bo klobuk, se poklonil in bo šel, pobegnul —.

Pa ni.

Mesto tega je stopal za damama v bližnjo gostilno kakor ovca v klavnico —.

Številka dve je zvalila številko ena v pustolovščino. Nato pa jo je sramotno in izdajalski pustila na cedilu —.

«Zaradi tega me prosim nikar ne obsojajte!» je živahno razlagala Lenka predzgodovino sestanka, ko so sedeli pri zajutrku. «Za žensko, ki je sama v tujem kraju in nimo nobenih zvez, za tako žensko pravim je težko, si drugače ko na ta sicer tudi ne več nenavadni način poiskati pravega moža. Sami stanujeva z materjo zunaj na deželi, pred kratkim šele sva prišli v ta kraj, sosedov nimava provzprav nobenih in zato —»

«Moža pa potrebuje, veste, gospod Brglez», je pridjala mati Barba. «Jaz sem že stara —»

«Oh mati —!»

«Kaj pa hočeš, dete! Dolgo ne bom več! In ženska, veste, sama na svetu, če je tudi vdova, — to pač le ne gre! Moža potrebuje, pravim —»

«Kajpak, kajpak!» je pogumno pritrjeval Aleš Blaž. Po hrbtu pa mu je lezla mrzla polt.

«In takale ženitbena ponudba v časopisu je izvrst-

ke, imela je premalo poslancev za tako odiranje. Celo nekateri srbski kmetje so pomagali poslancem Slovenske ljudske stranke proti zvišanju davkov. A glejte, kdo je priskočil Srbom, Pašiču na pomoč? Osem nemških poslancev se je prodalo Pašiču. Vsi so glasovali za zvišanje davkov in za kuluk. Z Nemci vred so pomagali Pašiču še Turki iz Makedonije. Slovenski poslanci so se cele dneve in noči borili proti, a ker so Srbi kupili glasove nemških in turških poslancev, je vlada tedaj smagala proti nam.

In sedaj roma nemški poslanec Schauer po Sloveniji in se še celo hvali, češ: Mi nemški poslanci ne moremo pomagati Korošcu in slovenskim poslancem, da bi Slovenija dosegla avtonomijo. Mi moramo pomagati Pašičevi vladi, ker tako dobimo Nemci razne politične, narodne in zasebne dobrote (koncesije).

Vprašamo gospoda Schauerja: Ali je strašno zvišanje davkov, kuluk in še drugo, kar nam je dala letos Pašičeva vlada, dobrota? Kaj ima nemški obrtnik in kmet od tega, ako Pašič obljublja in morda na tihem daje nemškim poslancem razne «dobrote», ako pa bomo pomalem vsi poginili pod strašno težo novih davkov!

Nemški poslanci iz samega strupenega sovraštva do Slovencev, kot protivniki naše avtonomije pomagajo Pašiču odirati Nemce in Slovence. To so «dobrote»!

## Zvišane takse — znižani desetek.

Nedavno sem v «Slov. Gospodarju» obljubil, da objavim, kedaj stopi v veljavo novi zakon o taksah in pristojbinah. Vladna večina (srbski radikali, Nemci in Turki iz Makedonije) so poleg petkratno zvišanega davka sklenili, zvišati tudi pristojbine (koleke). Tako so na primer zvišali koleke za vloge, pritožbe, rekurze, prošnje in enaka pisma od 13 dinarjev na 25. Slovenski poslanci smo dokazovali, da to zvišanje kolkovine najbolj prizadene uboge ljudi. Bogatašu je 25 D malenkost, a za uboega delavca, kmeta ali invalida, je to mnogo. Dosedaj si moral pritisniti na prošnjo ali rekurz 3 dinarski kolek (12 K), a za odgovor 10 D (14 K). Od 15. novembra, ko je stopil novi zakon v veljavo, pa moraš na prošnje ali prijave prilepiti kolek za 5 D ali 20 K, a za odgovor zahteva vlada sedaj namesto 10 D kar 20 dinarjev (80 K). Mi smo stavili predlog, naj se vsaj za uboge in manjpremožne kolekovina zniža ali sploh opusti. A srbski Pašičevi radikali ter z njimi združeni Nemci (Schauer) ter Turki iz Makedonije imajo srce trdo kot kamen.

Ob tej priliki, ko se je šlo za pristojbine in je vladna radikalna stranka hotela tudi za kmetstva in kočarka posestva naložiti nezno visoki desetek, so naši poslanci napeli vse sile, da preprečijo to breme. — Predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec je predložil finančnemu ministru, da nobeden novi posestnik, ki mora prevzeti posestvo po stariših ali mož po smrti žene (ali žena po možu), ne more plačati tako visokega desetka, kot tisti, ki ima stotisočake za nakup posestva.

Nastop dr. Korošča in naših poslancev je imel uspeh. In tako je bilo sprejeto, da pri prevzemanju posestev ni treba plačati prav nobenega desetka, ako cenilna (ne prevzemna) vrednost nepremičnine in premičnine ne presega vrednosti dveh milijonov kron. A ta ugodnost velja samo za sorodnike v prvem kolenu, to je, če prevzame posestvo sin ali hčerka po starših, ali mož ali žena po zakonskem drugu (s priženitvijo ali smrtjo). Ta ugodnost je postavno ugotovljena.

V veljavo je stopil novi zakon dne 15. novembra 1923.

Novi zakon o trošarini, ki določa popolnoma prosto

žganjekuho, še ni stopil v veljavo. Ko bo kralj podpisal tudi ta zakon, odpade vsaka kontrola financarjev pri žganjskih kotlih in žganjekuhi sploh. Objavil bom vse to pravočasno v «Slov. Gospodarju».

Napisal sem ta članek kot odgovor na številna pisma, ki smo jih dobili poslanci v zadevi novih pristojbin in žganjekuho.

Franjo Žebot.

## Naše „visokostojee“ učiteljstvo.

Majnika tega leta je prosvetni minister izdal na vsa šolska vodstva pametno naredbo, ki toži, da propada morala naroda zlasti vsled pomanjkanja verskega čustvovanja. Kot vzgojitelj mladine, pravi naredba, morajo učitelji sami uvideti, da v teh usodnih časih zahteva domovina od njih vestno izpolnjevanje verskih dolžnosti, da tudi glede na obisk cerkve prednjačijo z vzgledom osebnega lepega vedenja med ljudstvom.

Ako mora šolska mladina — kakor se je naš narod od nekdanj učil — hoditi v cerkev, tam moliti in prepavati, prejemati sveto obhajilo, poslušati božjo besedo itd., tedaj je v smislu zakona vse to tudi vestnih vzgojiteljev dolžnost, pravi minister (srbski radikali, ne pa črn slovenski «klerikalec») ter še enkrat naroča učiteljem, da redno hodijo v cerkev, da oskrbujejo lepo petje in goje čednosti pri svojih učencih.

Mi smo tako daleko od Beograda, da je višji šolski sve zdaj na jesen, torej čez pol leta razglasil to naredbo, ki so jo vsi pametni ljudje odobraval, zlasti še vsi starši. A danes je od ministra že spet preklicana. Zakaj? Slovensko liberalno ali svobodomiselnno učiteljstvo v takozvanem UJU (Udruženje jugoslovanskega učiteljsva) je zagnalo vik in krik, da je to klerikalno na zadnjaška naredba in da je slovensko učiteljstvo tako visoko stojee, da je taka naredba zanj razžalitev veličanstva. Tako so zatrobili in nastavili jerihovske trobente na usta, in res je ministru srce padlo v hlače ter je izjavil, da ta naredba za Slovenijo ne velja. Po drugod v državi, torej še zanaprej škoduje morali ljudstva in mladine, če se zanemarja versko življenje, v Sloveniji pa ne, ker je slovensko učiteljstvo tako visokostojee! Da, tako visokostojee, da se norčuje iz vere in verskih vaj, in iz tistih, ki se jih udeležujejo in jih smeši, norčuje se iz sv. pisma in zakramentov; da gre učitelj začetkom službe božje z akti mimo cerkve v gostilno — češ: le za menoj v občinsko pisarno! Da je letos nekaj učiteljev odreklo udeležbo pri šolski službi božji, češ, po ustavi nisimo dolžni priti v cerkev drugače, kot ob drž. praznikih. Da, visokostojee je to učiteljstvo, zato je zanj sramotno, stati v cerkvi med narodom in skupno z njim častiti Najvišjega; oni ne marajo biti med ljudstvom, ampak so visoko nad njim po svoji parletni izobrazbi, čeprav imamo zdaj že tako lepo število akademičnih izobražencev, ki si štejejo v čast, da so z vernim narodom edini v izvrševanju bogočastja! Posedati po krčmah med surovimi klafarji in preklinjevalci, celo s ponočnjaki laziti za dekleti, hoditi po plesih in zato celo šolo zanemarjati, to ni preniko za to visokostojee kasto; prenizko pa jim je, pridružiti se narodu ali mu celo prednjačiti tam, kjer se pokazujejo najgloblje vrline naroda in kjer si ljudstvo zajema moči za najvišji napredek — umski in moralni — v bogočastju. Hvala Bogu, ne velja to vsem našim učiteljstvu; še celo med UJU je nekaj takih, ki jim v tem oziru lastna vest, tradicija ali vsaj ozir na ljudsko sodbo narekuje pravilno nastopanje, a večina UJU-kričačev je taka. Zato pa ljudstvo toliko višje ceni in se z ljubeznijo oklepa onih učiteljev, ki žive med njim in

nesebično delujejo zanj, se zlasti tudi v verskih zadevah čutijo eno z njimi ter z besedo in vzgledom mladini prednjačijo tudi na potu verskonavnega napredka in s tem grade temelje narodovi zemski in posmrtni sreči. Take šteje verni narod med svoje najdražje sinove, na nje stavi svoje nade, ne pa na izdana, pa zopet preklicana ministrska naređenja! Verni učitelji, pogumno naprej, mladina in narod je z vami!

## ZADRUŽNO SOCIJALNI TEČAJI.

Zadružno socijalni tečaji se vršijo od dne 26. novembra do 7. decembra po naslednjih sodnih okrajih: 26. novembra (ponedeljek, ob pol 9. uri dopoldne): Laško v društveni dvorani v župnišču za sodni okraj Laško.

27. novembra (torek) ob pol 9. uri dopoldne: Celje v vrtni dvorani hotela Belí vol za sodni okraj Celje.

29. novembra (četrtek) ob pol 10. uri dopoldne: Rogatec v društveni sobi v kaplaniji (za sodni okraj Rogatec).

30. novembra (petek) ob 9. uri dopoldne: Smarje pri Jelšah v gostilni Gradt za sodni okraj Smarje.

3. decembra (ponedeljek) ob 9. uri dopoldne: Sv. Lenart v Slov. gor v društveni dvorani pri Arnušu za sodni okraj St. Lenart.

4. decembra (torek) ob 10. uri dopoldne: Konjice v prostorih Kmečke hranilnice in posojilnice za sodni okraj Konjice.

6. decembra (četrtek) ob pol 9. uri dopoldne: Ptuj v minoritski dvorani za sodni okraj Ptuj.

7. decembra (petek) ob pol 9. uri dopoldne: Maribor v Lekarniški ulici 6-I, za oba sodna okraja Maribor levi in desni breg.

## Iz delovanja naših poslancev.

Sv. Peter niže Maribora. Tu se je vršil v nedeljo, dne 18. novembra po rani maši lepo uspeli shod Slov. ljudske stranke pod vodstvom vrlega župana Fluherja. Povabili smo poslanca Žebota, da nam poroča o naj-novejših političnih dogodkih. Poslanec nam je v poljudnem govoru objasnjal, da ne bi nikdar prišlo do tako strašnega zvišanja davkov, če bi nemški poslanci ne glasovali z radikalno stranko in če bi Radič s svojimi 70 poslanci prišel slovenskim poslancem na pomoč v boju proti Pašiču. Ravnotako je bilo pri kuluku. Nemški poslanci dvigajo za vsak Pašičev predlog roke in nikdar ne marajo pomagati slovenskim poslancem. — Da še pri nas ni kuluka, so dosegli naši poslanci z odločnim nastopom. Če ga pa dobimo, bo to zasluga 8 nemških poslancev, ki gredo z vlado čez drn in strn kakor poprej samostojneži. Poslanec nam je jasno dokazal, da je za Slovence edina rešitev, da se v upravnem in denarnem oziru ločimo od Beograda in si s svojimi davki sami gospodarimo. Borba je težka, a zmago bomo dosegli, če bomo vztrajali. Slovenija plača okoli 6 milijard kron davkov brez carine in s temi ogromnimi svotami bi si Slovenija sama lahko vse najlepše uredila. Sempeterčani so izrekli poslancu in SLS zaupanje in bomo vztrajali.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dne 11. t. m. je imel poslanec g. Bedjanič pri nas krasno obiskan shod. Ljudje so z zanimanjem poslušali g. poslanca, ki je razložil politični položaj v državi in parlamentarno delo Jugoslovanskega kluba. Po poročilu g. poslanca se je razvila živahna debata. G. poslanec je dal pojasnila na vprašanja glede raznih zakonov in zakonskih določb. Zborovalci so zaključili shod z

na iznajdba! Segavo se je smejala Lenka. «Posebno za stare žnske, kakor sem jaz na primer. Pri sklepanju «znanja» govori najprvo srce in ljubezen, in ta je večkrat slepa, — potem šele pride razum, včasih celo prepozno. Pri ženitbeni ponudbi je pa stvar prav narobe. Razum govori prvi in ima čas, da ponudbo trezno in mirno presodi, da si blago ogleda. Za ljubezen je potem še vedno časa dovolj. — Ne zamerite, da govorim v suhoparnih, trgovskih izrazih o tako nežni zadevi! Lenkine velike rjave oči so plesale v hudomušni, veseli dobrosrčnosti, ko je Aleš pri «ogledovanju blaga» zbežano in preplašeno obračal oči na vse strani, kakor bi ne vedel, kam bi se skrnil. «Prosim, vzemite še košček sarzle pečenke!» mu je ponudila, ko je videla njegovo smedo.

Aleš si je vzela.

Kako okusno, fino mu je stregla! In kako dobro mu je dela njena posrežba! Aleš Blaž ni bil vajen, da bi mu stregle nežne ženske roke. — In kako prav mu je prišel tale košček pečenke! Je vsaj imel kam djati svoje boječe oči.

Sicer pa se mu je vračal pogum. Uiti itak ni mogel več. Zamudil je pravi čas. Skrajno neolikano bi bilo, če bi sedajle vstal in odšel. Da bi le tehle velikih rjavih oči ne bilo! Neprestano so ga gledale in opazovale! In tudi mati ga je venomer gledala. Seveda, ogledovali sta si «blago» — Aleš ni mogel prenesti, če ga je kdo takole nabodel z očmi.

Pa branil se bo, branil kakor volk v pasti.

«Zdi se, je dejal pogumno in si naložil grizljaj, «da ste trgovka ali kaj, ker se tako dobro razumete na trgovske izraze.»

«Tisto ne. Pa moj oče je bil lesni trgovec in jaz sem

bila njegova tajnica. Tudi moj rajniki je bil kos trgovca.»

«O, veste, gospod Brglez, Lenka je zelo sposobna trgovka! In denar zna štediti, denar —!»

«Nikar me ne hvalite, mati! Gospodu Brglezu bi se vaša hvala utegnila surljiva zdeti!»

«Nikakor ne! Vajen sem, da si naredim svojo sodbo o ljudeh po lastnem opazovanju.»

«Torej tudi vi opazujete —? Radovedna sem, kaka bo vaša sodba.» Segavo mu je pogledala v oči.

«I — no», je dobrovoljno dejala mati Barba, «saj smo zato prišli skup, da se pogledamo in da vidimo, ali smo drug za drugega ali ne.»

Alešu so lezli mravljinici po hrbtenici. —

Hipoma mu je prišla rešilna misel.

«Povejte mi, koliko ponudb ste pa dobili na vaš oglas?»

«Pomislite», je ponosno povedala mati, «štiri je dobila, štiri!»

«In izmed teh štirih vam je Hinko Brglez», — Aleš Blaž se je še ob pravem času spomnil, da je on Hinko Brglez — «sem vam jaz najbolj ugajal?»

«Saj pravim, take ženitbene ponudbe človek lahko trezno, mirno premisli. Razen nekaterih drugih postranskih sem imela dva dva glavna razloga, ki sta govorila za vas. Pisali ste mi namreč», — Aleš se je nervozno igral s kruhovimi drobtinami. «Sedaj bo prišla na dan moja prevara!» je premišljeval — «da ste osebni tajnik pisatelja Aleša Blaža, da upravljate njegovo premoženje in da se razumete na denarne posle.»

«O ti preklicani goljuff!» je na tihem zasodil Aleš o Hinkotu. «Vidi se, kam je meril!» — Glasno pa je rekel:

«Resnici na ljubo vam moram povedati, da sem tistikrat hudo pretiraval. Aleš Blaž je bil revež, denarja ni imel in Hin — in jaz sem bil le njegov sluga. Ne vem če —.»

«Kako ste skromni, gospod Brglez!» je dejala mati Barba in ga prijazno gledala.

«Bojim se, da bodele doživeli razočaranje! Vdova bogatega lesnega trgovca vendar ne bo vzela za moža — slugo!»

Hvala Bogu, zunaj je bilo! Ta udarec bo rešil položaj!

«Kako ste skromni!» je ponavljala dobrodušna mamika. Lenka pa je rekla:

«Prav taki ste kakršnega sem si vas mislila. Nekoliko plah in boječ, kadar pridete med ljudi, v pismu pa trezen, moder, miren človek —. Ves tak ste kakor —.»

«Tudi njen rajniki mož je bil tak,» je pravila mati. «Nekoliko plah, sicer pa miren in pameten. In na denar se je razumel. In prav takega, pravim, potrebuje Lenka. Nekaj denarja ima, majhno posestvo in —.»

«Tisto o revščini Aleša Blaža pa tudi ne bo čisto res!» Lenka se je razvnela. «Poznam ga, našega najslavnejšega pisatelja. Velik mož je bil. In taki ljudje so gotovo bogati.»

«Mislite si! Po cele popoldneve je tičala v njegovih povestih! Ze samo ime tega slavnega moža je bilo priporočilo za vas!»

Aleš je zardeval kakor nevesta. Rad je poslušal svojo slavo, — saj ga nista poznali. Le to ga je jezilo, da ga imajo ljudje za bogatega: On — bogat! Kdo je še kedaj doživel kaj takega, da je bil pisatelj — bogat! (Dalje prihodnjic).